

Test č. 1/2019 - Slovenský jazyk a literatúra**Ukážka č. 1**

Napokon sa ocitli pred úzkou bránou v hustom živom plote. Dom nebolo potme vidieť. Stál kus od cestičky uprostred širokého trávnik, obklopeného pásom nízkych stromov, za ktorými bol ďalší živý plot. Frodo si ho vybral, lebo stál v odľahlom kúte kraja a na okolí neboli nijaké iné obydlia. Bude môcť prichádzať a odchádzať tak, že ho nikto neuvidí. Dom už dávno postavili Brandylenovci pre hostí a pre členov rodiny, ktorí chceli na istý čas uniknúť z preľudneného Brandova. Bol staromódny, vidieckeho rázu a celkovým charakterom pripomínal hobitiu noru – dlhý, nízky, bez poschodia, pokrytý mačinou, s okrúhlymi oblokmi a s veľkými okrúhlymi dverami.

1. Ktoré z tvrdení platí pre ukážku číslo 1?

- A) Dom nebolo od cesty vidieť a okolo neho vyrastali štíhle smrek.
- B) Frodo si vybral výletný dom, lebo to bola hobitia nora.
- C) Z vidieckeho domu sa dalo ľahko nepozorovane vyklízuť.
- D) Dom bol staromódny, priestranný, pokrytý mačinou.

2. Ktorý zo slohových postupov sa v ukážke číslo 1 uplatňuje ?

- A) rozprávací
- B) opisný
- C) umelecký
- D) výkladový

3. Ktoré dvojice slov sú združené pomenovania?

- A) odľahlý kút, minerálna voda
- B) živý plot, neskorá večera
- C) úzka brána, široký trávnik
- D) železničná stanica, rozvrh hodín

4. Ktoré z tvrdení o ukážke č.1 je nepravdivé?

- A) V ukážke sa nevyskytujú citoslovčia.
- B) V ukážke sa nevyskytujú antonymá.
- C) V ukážke sa nevyskytuje priama reč.
- D) V ukážke sa vyskytuje zdobenina.

5. Koľko viet sa nachádza v podčiarknutom súvetí?

- A) Tri
- B) Dve
- C) Jedna
- D) Štyri

OBRÁŤ

6. Koľko čiarok je potrebné doplniť do nasledujúceho súvetia ?

Len čo to kúzelnícky cylinder dopovedal stará fľaša ktorá mala na dne ešte trochu
čpavku si tak vzdychla že sa rozprskla na tisíc márných kúskov a čpavok sa rozffkol
na všetky strany a všetky veci začalo zrazu štípať v očiach a srdcervúco sa rozplakali.

- A) 5
- B) 6
- C) 4
- D) 2

7. V ktorej z možností sú správne doplnené písmená nasledujúceho textu?

Smutno bolo Hurbanov_ na brezovskej fare. O_čas si pohovoril o _emeckej f_lozofii
so star_m farárom. Ba požartoval si aj _ jeho siedm_mi dcérami, ale viacej zábav_ ho
potom nečakalo.

- A) i, b, N, y, ý, z, y, y
- B) i, b, n, i, ý, s, i, y,
- C) i, p, n, i, ý, z, y, y
- D) i, b, N, y, ý, s, y, y

8. Ktorá dvojica výrazov je napísaná správne?

- A) postaviť sa do radu, pečiatka
- B) posteľné prádlo, poslankyňa
- C) predsedkyňa, otvoriť poradu
- D) doporučovali mi, namazať chlieb

9. Ktorý rad podstatných mien sa skloňuje podľa vzoru dľaň?

- A) reťaz, kázeň, soľ, udiareň
- B) pieseň, učtáreň, báseň, baliareň, pekáraň,
- C) masť, krv, neter, myš, jar
- D) posteľ, obec, priekopa, päšť

10. Ktorému radu zodpovedajú gramatické kategórie prídavného mena vo vete?

Snom všetkých lyžiarov je fantastická lyžovačka v Alpách.

- A) stredný rod, akuzatív, jednotné číslo, vzor pekná
- B) mužský rod datív, množné číslo, vzor dub
- C) ženský rod, nominatív, jednotné číslo, vzor pekná
- D) ženský rod, nominatív, jednotné číslo, vzor žena

**11. V ktorej z uvedených viet zodpovedajú slovesu tieto gramatické kategórie:
2.osoba, singulár, prítomný čas, podmieňovací spôsob, dokonavý vid?**

- A) Chod' na ten film ešte dnes!
- B) Budeš tam aj obedovať'?
- C) Bola by si sa s nimi pohádala?
- D) Kúpil by si si aj tvarohový koláč?

12. V ktorej z možností sa nachádzajú iba jednočlenné vety?

- A) Bolo chladno. Dobrovoľníci sa nenašli.
- B) V horách sneží. Skrivilo jej ústa.
- C) Joj, ako sa bojím! Už sa ozvali.
- D) Kuchyňa voňala bazalkou. Zima!

13. Ktorý frazeologizmus charakterizuje toto tvrdenie ?

Nikto sa oňho nestará.

- A) Je ako na trňoch.
- B) Rastie ako kôl v plote.
- C) Stojí ako stĺp.
- D) Zostal stáť na mŕtvom bode.

14. V ktorej z možností sa nachádzajú len číslovky?

- A) niekoľkonásobok, pätnásť, desatina
- B) dvakrát, tisícdeväťstoprvý, šesťstotridsať
- C) stovka, dvadsaťkorunáčka, dvojakošť
- D) milióntina, stotina, dvojhlavý

15. Vety príbehu sú poprehadzované. Ktorou vetou príbeh začína a ktorou končí?

1. Chlapček bol teplý, ale nedýchal.
2. Na bledej tváričke sa nechceli ukázať znaky života.
3. „Utekaj na Horný koniec!“ kričali chlapci ukazujúc mu cestu.
4. Zachytil sa brehu, vyliezol, mäkké bruško nepustil.
5. Schytil dieťa do náručia a chcel ísť do dediny.
6. Obracal dieťa dolu tvárou, nohy mu dvíhal do výšky.
7. Položil chlapčeka na trávu a oddychoval.

- A) 1, 5
- B) 4, 5
- C) 2, 7
- D) 4, 3

16. V ktorej z možností sú pravopisné chyby?

- A) Štúrovci, Štúrova slovenčina, Veľká noc, maďarský, veľkonočné sviatky
- B) Nový rok, Čierny Váh, Námestie slobody, beloch, Matica slovenská
- C) Most mládeže, Vianočné sviatky, Deň matiek, Ankin rúž, ulica Mieru
- D) banskobystriický primátor, Ukrajinec, Ulica odbojárov, Vysoké Tatry

Ukážka č. 2

Láska je strašne bohatá, láska, tá všetko sľúbi,
no ten, čo ľúbil, sklamal sa a ten, čo sklamal, ľúbi.
Prach dlhých, smutných letných dní na staré lístia padá,
poznala príliš neskoro, ako ho mala rada.

Tak každoročne v jeseni svetlá sa tratia z duše
a človek, koník túlavý, od srdca k srdcu kluše
a pre každé chce zomierať, žiť nechce pre nijaké,
chcel by mať jedno pre seba, je mu to jedno, aké.

/M.Válek, úryvok/

17. Ktoré vyjadrenie zodpovedá obsahu básne?

- A) Láska prináša človeku aj bolesť a sklamanie.
- B) Po láske prichádza nenávisť.
- C) Bohatí ľudia sú šťastnejší ako chudobní.
- D) Lásky sa dočká ten, kto si ju zaslúži.

18. Ktorý jav sa v ukážke č. 2 nenachádza ?

- A) zdobenina
- B) básnická otázka
- C) metafora
- D) personifikácia

19. Do ktorého literárneho druhu patrí text v ukážke č. 2?

- A) krátka epika
- B) spoločenská lyrika
- C) reflexívna lyrika
- D) duchovná lyrika

20. V akom poradí sú v nasledujúcich veršoch umelecké prostriedky?

Môj vrúcny dych do dlane ti
šepnem tíško ako kvet,
už nikdy neuletí
plachá muška tvojich viet.

- A) metafora, metafora, personifikácia
- B) zdobenina, personifikácia, prirovnanie
- C) epiteton, epiteton, metafora
- D) epiteton, prirovnanie, metafora

